


# ***MEDIJI***

## ***(I) NAŠI UČITELJI***





Bok!  
Ja sam Katarina.


A ja sam Ivan. Mi ćemo vas,  
uz pomoć naših prijatelja iz  
Društva za komunikacijsku  
i medijsku kulturu, provesti  
kroz svijet medija!



A što su  
to mediji?

➔ **Medij** (lat. medium)  
je posrednik u  
prenošenju poruke.

*Funkcija je medija društvena  
odgovornost, djelovanje u  
interesu javnosti i potreba  
pojedinaца, društva u cjelini  
– posebice manjih i slabijih  
skupina, kao što su to djeca  
pa u tom smislu moraju  
promovirati raznolikost i  
kvalitetu programa.*



# Vrste masovnih MEDIJA

## Vrste medija:

1. **auditivni (zvuk) - radio**
2. **vizualni (slika) - novine, časopisi**
3. **audiovizualni (zvuk i slika) - televizija, internet**

Danas, kada govorimo o medijima, najčešće mislimo na masovne medije. Zašto ih zovemo masovni? – Jer su usmjereni na veliki broj ljudi, na mase. Oni prenose informacije od pošiljatelja (novinara) putem nekog kanala (novina, televizije, radija, interneta) do primatelja poruke, odnosno publike (to smo mi).



Medije, također, možemo podijeliti na tradicionalne (radio, televizija, novine) i nove medije (internetski sadržaji kojima možemo pristupiti putem računala, tableta i pametnih telefona).

## Povijest medija

1483. Tiskana prva knjiga u Hrvatskoj - Misal po zakonu rimskoga dvora

1806. Prve novine na hrvatskom jeziku - Kragliski Dalmatin

1876. A. G. Bell izumio je telefon

1920. G. Marconi - prvi uspješni prijenos radijske veze u svijetu

1926. Prvo radijsko emitiranje u Hrvatskoj - "Halo, halo, ovdje Radio Zagreb"

1956. Prvi televizijski prijenos u Hrvatskoj

1969. Prijenos spuštanja ljudi na Mjesec

2004. Pokrenut Facebook

1400.

1500.

1600.

1700.

1800.

1900.

2000.

1609. Prve novine u svijetu - Aviso i Relation (Njemačka)

1837. S. F. B. Morse izumio je telegraf

1895. Prikazan je prvi film - Ulazak vlaka u stanicu (Auguste i Louis Lumiere)

1920. Radio KDKA iz Pittsburgha prva službena radijska postaja u svijetu

1929. John Braid - prvi televizijski prijenos u svijetu

1962. Prvi televizijski prijenos između Amerike i Europe

1982. Prvi se put spominje riječ "internet"

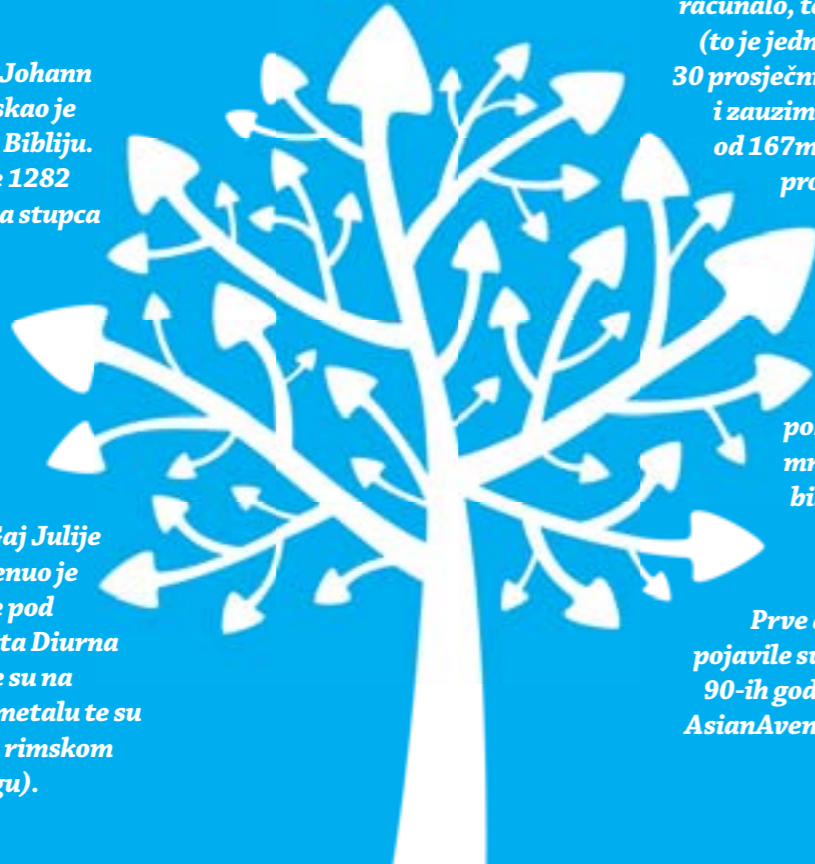


## JESTE LI ZNALI?

Prvo računalo "Abak" upotrebljavali su ljudi još prije 5000 godina.

1455. godine Johann Gutenberg tiskao je prvu knjigu – Bibliju. Sadržavala je 1282 stranice, u dva stupca po 42 retka.

59. pr. Kr. Gaj Julije Cezar pokrenuo je prve novine pod nazivom Acta Diurna – urezivane su na kamenu ili metalu te su izlagane na rimskom forumu (trgu).



ENIAC, prvo moderno računalo, težilo je 30 tona (to je jednake težine kao 30 prosječnih automobila) i zauzimalo je površinu od 167m<sup>2</sup> (veličine dva prosječna stana).

1969. Ministarstvo obrane Sjedinjenih Američkih Država pokrenulo je računalnu mrežu ARPANet koja je bila preteča interneta.

Prve društvene mreže pojavile su se već sredinom 90-ih godina (SixDegrees, AsianAvenue, BlackPlanet, LiveJournal)

## Čemu služe mediji?

1. **INFORMIRANJU** - mediji nam prenose novosti
2. **OBRAZOVANJU** - uz medije učimo
3. **ZABAVI** - medijski sadržaji pomažu nam da se opustimo i zabavimo

Današnji masovni mediji, prije svega novi mediji, omogućuju brzi dolazak do informacija o povijesnim, kulturnim, geografskim, sportskim i drugim prilikama ili jednostavnije rečeno – o svemu što nas zanima.





## Što je to medijski odgoj?

Bavi se svim medijima i uključuje tiskanu riječ i grafike, zvuk, pomične i nepokretne slike koje se prenose svim vrstama tehnologije;

**Osposobljava ljude za razumijevanje medija** koji se koriste u njihovu društvu te načine na koje djeluju, te za **stjecanje vještina u korištenju tih medija kako bi komunicirali s drugima;**

Osigurava/jamči da će ljudi naučiti kako:

- 1.** Analizirati, kritički razmišljati o medijima i stvarati medijske tekstove.
- 2.** Otkriti izvore medijskih tekstova, njihove političke, društvene, komercijalne i/ili kulturne interese, kao i njihov kontekst.
- 3.** Interpretirati poruke i vrijednosti koje im nude mediji.
- 4.** Odabrati prikladne medije za prenošenje svojih poruka ili priča, te za dopiranje do one publike kojoj se žele obratiti.
- 5.** Postići ili zahtijevati pristup medijima - kako za recepciju, tako i za produkciju (Unesco, 1999).



**I djeca i odrasli diljem svijeta prepoznali su važnost medijskog odgoja. Medijski odgoj uči nas razmišljati o porukama koje dobivamo iz medija, birati medije koji su najbolji za nas, ocijeniti njihove sadržaje i kako sami možemo sudjelovati u proizvodnji medijskih sadržaja.**



# ZAŠTO MEDIJSKI ODGOJ?

Tinejdžerima su veći **uzori pop pjevači, glumci i sportaši, nego roditelji.**

Prehrambena industrija potroši godišnje **više od 10 milijardi dolara** na reklame koje su usmjerene **na djecu.**

Više od 80 % popularnih tinejdžerskih serija sadrži **seksualne sadržaje.**

Oglašivači (reklame) govore djevojkama kako je **izgled najvažniji.**

Najveća je želja djevojčica između 11 i 17 godina **biti mršavije**

89 % najprodavanijih videoigara **sadrži nasilje.**

Prosječno dijete koje gleda dva sata dnevno crtiće, godišnje vidi više od 10 000 **nasilnih djela.**

64 % tinejdžera priznaje kako **ne bi voljeli da njihovi roditelji znaju** što rade na internetu.

**Koliko vi vremena provodite s medijima? Za što ih koristite? Jeste li ikada imali negativna iskustva pri njihovu korištenju?**

34 % djece **prihvata nepoznate ljude** za prijatelje na društvenoj mreži Facebook.

Svako peto dijete primilo je **uvredljive poruke** putem Facebooka.



## ***Medijskim odgojem do medijske pismenosti***

*S medijima provodimo više vremena nego u školi, s prijateljima i s obitelji – upravo zato ih moramo dobro upoznati.*

*Mediji mogu promijeniti naš život, a hoće li to biti na lošije ili na bolje – to ovisi o nama!*

*Biti medijski pismen znači naučiti čitati skrivene poruke medija – poruke iza poruka – znati što je istina, a što nije istina.*

*Kada smo medijski pismeni onda medije znamo analizirati, procijeniti, preispitati – i sami proizvesti. :)*

## **VIJESTI**

### ***Medijskim odgojem do medijske pismenosti***

- 1.** *Na internetu se ponašaj isto kao i u stvarnome životu.*
- 2.** *Mediji nisu zamjena za naše prave prijatelje.*
- 3.** *Nemoj vjerovati svemu što pročitaš u medijima, informacije provjeri iz više izvora.*
- 4.** *Uvijek se savjetuj s roditeljima, učiteljima, starijim bratom ili sestrom ako ti je nešto nejasno te ih uvijek traži pomoć.*



## UPOTREBA MEDIJA KAO ALATA U NASTAVI

*Mediji nam pomažu proširiti gradivo koje smo naučili u školi. Ako učimo nešto teško, mediji nam uz pomoć slike, zvuka i videa mogu olakšati i pojednostaviti učenje.*

*Mediji nam omogućuju pripremiti školske zadaće i projekte na zabavan način koji će se svima svidjeti (npr. prezentacije u Power Pointu).*

## Mediji u svakodnevnom životu

*Knjige – razvijaju nam maštu, vokabular i jezične kompetencije, pomažu nam shvatiti svijet u kojem živimo, no često su nepraktične, zauzimaju puno prostora, a cijena tiska i distribucije je visoka. No, danas možemo knjigu čitati i na mobilnom uređaju, što nam štedi novac i prostor.*

*A koja je tvoja najdraža knjiga?*



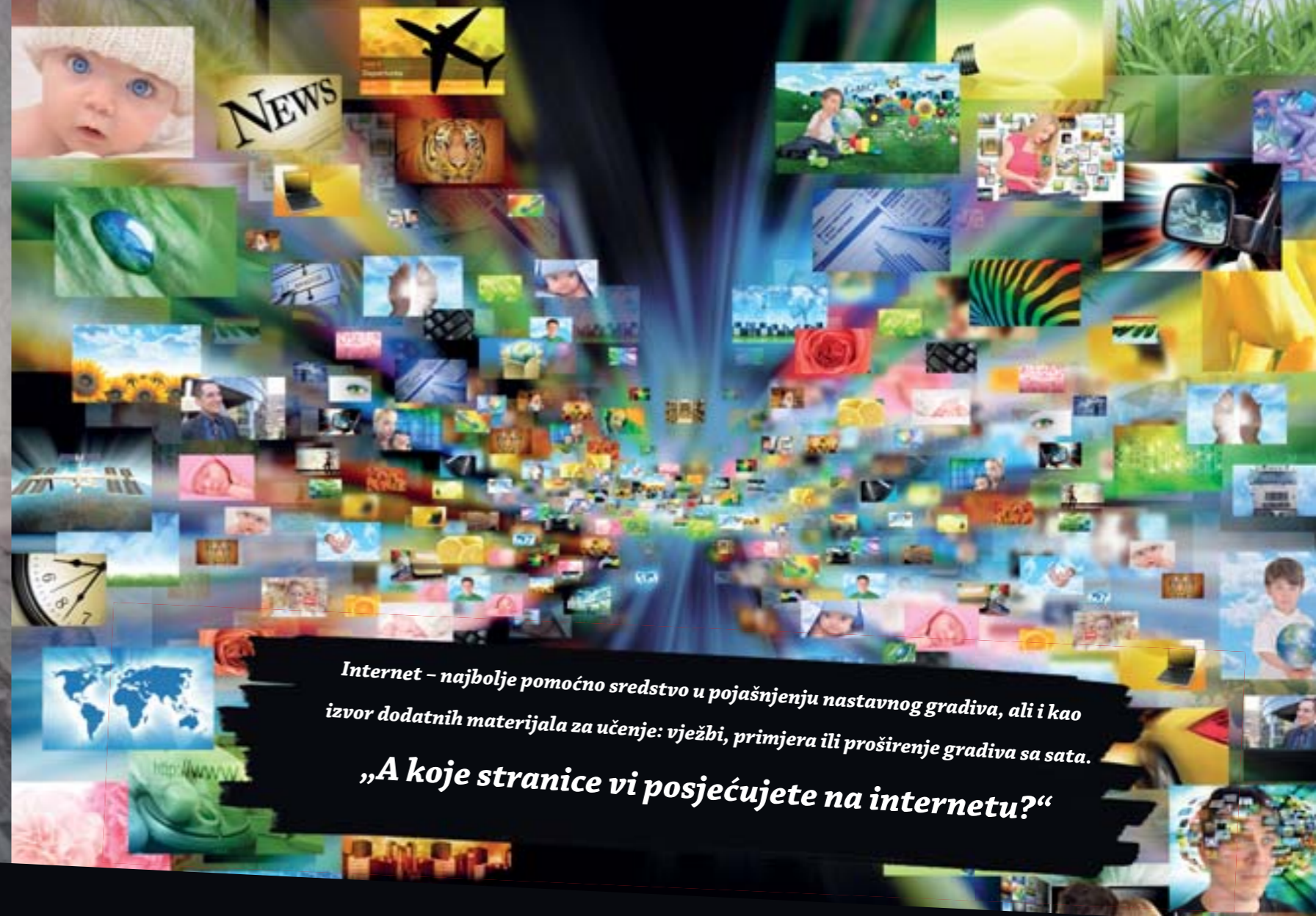




**Televizija - najčešći izvor informiranja i edukacije, izvrsno didaktičko sredstvo koje obogaćuje spoznajni i doživljajni dječji svijet. Ipak, postoji velika opasnost od neprikladnih sadržaja, a i predugo gledanje može prouzročiti iskrivljavanje percepcije stvarnosti.**

**Radio - veoma je pristupačan, potiče razvijanje mašte te proširivanje vokabulara.**

**Postoje i brojne zanimljive emisije za djecu kao što su: „Klackalica“, „Bijela vrana“, „Čičak“ i druge.**



**Internet – najbolje pomoćno sredstvo u pojašnjenju nastavnog gradiva, ali i kao izvor dodatnih materijala za učenje: vježbi, primjera ili proširenje gradiva sa sata.**

**„A koje stranice vi posjećujete na internetu?“**



Prijatelj kaže:  
**“Ako želite naučiti nešto  
novo i korisno, posjetite ove  
internetske stranice.”**

<http://lektire.skole.hr/>  
[www.petzanet.hr](http://www.petzanet.hr)  
[www.skole.hr](http://www.skole.hr)  
<http://biologija.com.hr>  
<http://povijest.net/v5>  
<http://ekologija.com.hr>  
<http://perpetuum-lab.com.hr> škola  
<http://tutor.blog.hr>  
[www.commonsemmedia.org](http://www.commonsemmedia.org)



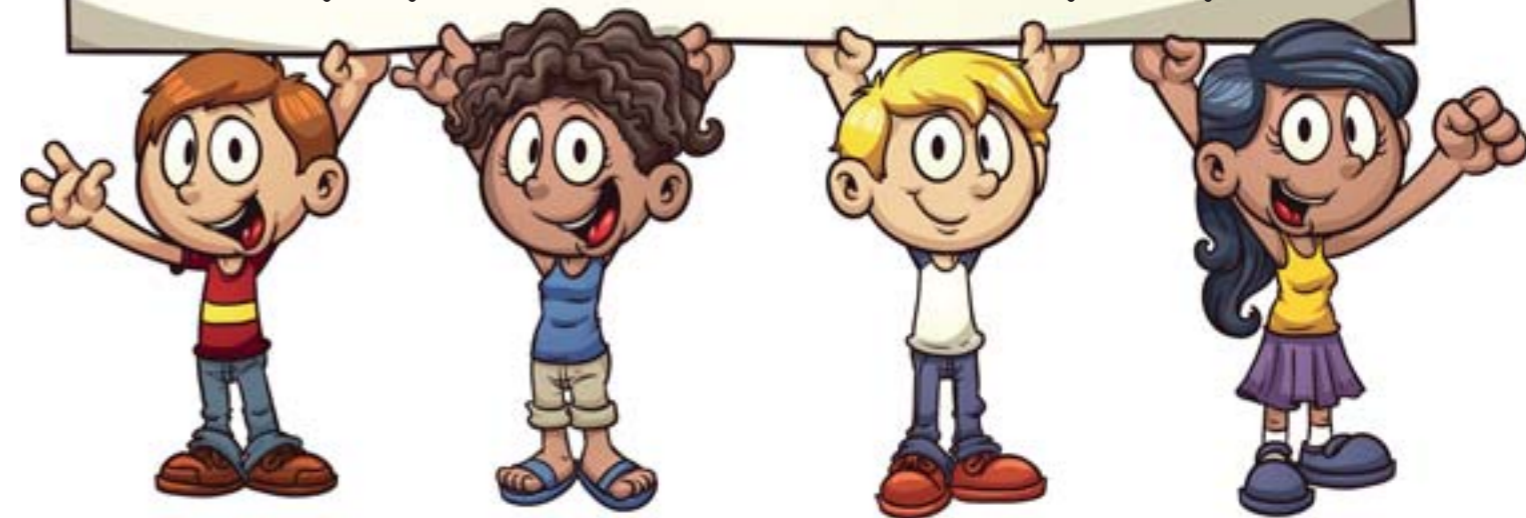
### Rima za kraj?

Draga djeco, naše putovanje približilo se kraju.  
Nadamo se da ste nešto naučili. I zapamtite:

Mediji su prijatelji naši,  
Prave informacije pomažu nam naći.  
Novine i knjige velike su i teške,  
Ali zato nas uče čitati bez greške.  
I radio je tu koji ima samo ton,  
Svaki dan nove pjesme donosi nam on.  
Televizija je sva u boji i prepuna slika,  
Obiđemo cijeli svijet u dva-tri klika.

Internet je super i na njemu ima svašta,  
Od raznih filmova proradi nam mašta.  
Ali sa svima njima moramo jako pažljivi biti,  
Od roditelja i nastavnika ne smijemo ništa kriti.  
Nekad i ružnih stvari nađe se tamo,  
No, mi sada medije koristiti znamo!

Sretno i ugodno putovanje kroz svijet medija želi  
vam Društvo za komunikacijsku i medijsku kulturu!



## Kako su nastala Djeca medija?

Desetak mladih i angažiranih studenata odlučilo je 2008. godine dati svoj doprinos medijskom opismenjavanju djece i mladih u svojoj zajednici. Danas okupljamo više od 80 mladih stručnjaka koji su u sedam godina postojanja uspješno opismenili više od 8500 djece, mladih, školskih djelatnika i roditelja u Zagrebu, Osijeku, Vukovaru, Vinkovcima, Karlovcu, Metkoviću, Splitu, Buzetu, Pazinu, Krapini, Križevcima, Ogulinu, Gospiću, Sisku, Velikoj Gorici, Vukovaru i drugim hrvatskim gradovima. Tri glavne aktivnosti kojima se Djeca medija bave su: edukativna predavanja i radionice, radijske emisije te društvene mreže i internetska stranica [djecamedija.org](http://djecamedija.org). Za svoje su aktivnosti članovi Djece medija 2015. godine nagrađeni Posebnom Rektorovom nagradom koju svake godine najboljim studentskim projektima i znanstvenim radovima dodjeljuje rektor Sveučilišta u Zagrebu.

## Edukativna interaktivna predavanja i radionice:

prilagođena djeci, mladima, roditeljima i školskim djelatnicima

- Cyberbullying – nasilje putem novih medija
- Kako se zaštititi od nasilja na Facebooku
- Odgojna i obrazovna uloga medija
- Utjecaj videoigara na djecu i mlade
- Senzacionalizam u medijima
- Medijski prikaz ljepote
- Mediji i oglašavanje
- Crtani filmovi



## Radijske emisije:

Radio Marija - emisija „Odgoj za ideale“

- Medijsko opismenjavanje
- Volontiranje i mladi
- Cjeloživotno učenje i medijska pismenost
- Cjeloživotno učenje i medijska pismenost
- ...i mnoge druge teme poslušajte svake četvrte nedjelje u mjesecu na 96,4 ili 106,8 MHz

## Društvene mreže (Facebook, Twitter) i internetska stranica [www.djecamedija.org](http://www.djecamedija.org)

- Zanimljivi tekstovi o aktualnostima iz svijeta medija
- Medijska svakodnevica
- Publikacije
- Istraživanja
- Roditeljski kutak
- Dječji kutak
- ...i mnoge druge zabavno-edukativne sadržaje potražite na našem profilu na Facebooku – Djeca medija, Twitteru – [djeca\\_medija](https://twitter.com/djeca_medija) i na internetskoj stranici [www.djecamedija.org](http://www.djecamedija.org)



## Znanstveno-istraživačke aktivnosti:

- Tematska sjednica „Medijska pismenost za sigurnost djece u svijetu medija i interneta“ u Hrvatskom saboru
- Zbornik „Djeca medija – od marginalizacije do senzacije“
- Organiziranje znanstvenog simpozija „Mediji i djeca“
- Edukativne brošure za djecu i mlade: „Dobrodošli u svijet interneta. Sigurni uz Djecu medija“ te „Mediji bez nasilja“
- Suradnja s EAVI-jem (European Association for Viewer's Interest) te adaptacija edukativnog crtanog filma „Put u svijet medijske pismenosti“
- Stalna suradnja s Uredom pravobraniteljice za djecu Maticom hrvatskom
- Međunarodna suradnja sa srodnim institucijama i projektima
- Suradnja i istraživanja na području medijskog odgoja s različitim udrugama, posebno „Pragmom“
- Sudjelovanje na manifestaciji „Noć knjige“

## Posjetite nas na...

- Internetska stranica: [www.djecamedija.org](http://www.djecamedija.org)
- Facebook: Djeca medija
- Twitter: [@djeca\\_medija](https://twitter.com/djeca_medija)
- Instagram: [@djecamedija](https://www.instagram.com/djecamedija)

## Pišite nam...

- E-pošta Društva za komunikacijsku i medijsku kulturu: [info@dkmk.hr](mailto:info@dkmk.hr)
- E-pošta projekta Djeca medija: [info@djecamedija.org](mailto:info@djecamedija.org)
- Adresa: Kordunska 1, 10 000 Zagreb
- Predsjednik Društva za komunikacijsku i medijsku kulturu: izv. prof. dr. sc. Danijel Labaš



[www.djecamedija.org](http://www.djecamedija.org)



## Djeca medija u brojkama:

- Održali smo više od 350 predavanja i radionica za više od 8500 djece, mladih, roditelja i školskih djelatnika.
- Emitirali smo 55 radijskih emisija na temu medijskog odgoja na Radio Mariji.
- Objavili smo više od 900 priloga na službenoj stranici [Djecamedija.org](http://Djecamedija.org)
- Naša Facebook stranica skupila je 2600 „lajkova“.
- Na Twitteru nas prati 559 pratitelja, a objavili smo čak 1113 tweetova

Impressum:

Izdavač: Društvo za komunikacijsku i medijsku kulturu (DKMK), Kordunska 1, 10 000 Zagreb [www.dkmk.hr](http://www.dkmk.hr)

Naklada: 1000

Tisak: Markulin d.o.o.

Autori: Katarina Blažina, Ivan Fedor i Danijel Labaš

Lektura: Jelena Gazivoda

Dizajn i graf. priprema:

Andro Škerlj, Prsten d.o.o.

Urednici: Lana Ciboci, Igor Kanižaj, Danijel Labaš

Tiskano uz potporu  
Zaklade Adris



